

روزنامه

ولادت حضرت امام محمد باقر^ع را تبریک می گوئیم

مناقضه مزایده

اجتماعی، فرهنگی، سیاسی، اقتصادی

پنجشنبه ۱۴ بهمن ۱۴۰۰ | ۱ رجب ۱۴۴۳ | سال هفدهم | شماره ۲۴۵۳ | قیمت ۲۵۰۰۰ ریال | ۸ صفحه

Thursday 03.Feb.2022 | Vol.17 | No.3453 | 35000RIs | ISSN:2008-2886

کیوسک مناقصه و مزایده

نگاهی به برخورد دولت‌ها با پهنه‌های ساحلی
توسعه گردشگری سواحل
از طریق برگزاری مزایده
شفاف و عادلانه

در روزهای تاریخ محیط‌زیست کشورمان، دستور آزادسازی سواحل، کورسوی امیدی محسوب می‌شود؛ سواحلی که سال‌ها بلکه دهه‌هاست در دست افراد سودجو قرار دارد و مردم را از دیدن آن محروم کرده است.

صفحه ۱

مدیرعامل شرکت مهندسی
و توسعه گاز ایران خبر داد

منتفی کردن

برگزاری مناقصات محدود
در راستای همکاری بیشتر
با شرکت‌ها

مدیرعامل شرکت مهندسی و توسعه گاز ایران، تأکید کرد: بسیار امیدواریم وارد همکاری بین‌المللی شویم، اجرای شبکه و ایستگاه‌های تقویت فشار گاز در کشور ما اشباع شده است، ما باید به سمت بازارهای خارجی برویم.

صفحه ۸

مالیات چه محصولاتی در بورس کالا صفر می‌شود؟

صفحه ۷

طلا یا بیت کوین؛ کدام یک برای سرمایه‌گذاری مناسب هستند؟

صفحه ۲

تکمیل کریدور شمال به جنوب؛ واجب‌تر از نان شب

صفحه ۴

قبل عید خودرو بخریم یا نه؟

صفحه ۵

مجوز معادن تعطیل لغو می‌شود

صفحه ۶

صادرات گاز ایران به پاکستان همچنان در اغما

صفحه ۸

سرانجام ۴ ماهواره زمین‌مانده ایران به کجا خواهد رسید؟!

صفحه ۲

سؤال روز

نگاهی به برخورد دولت‌ها با پهنه‌های ساحلی

توسعه گردشگری سواحل از طریق برگزاری مزایده شفاف و عادلانه

مردم به نقاط ساحلی باز شود.

قانون چه می‌گوید؟

مطابق قانون، سواحل کشور جزء انفال است و نباید مورد استفاده شخصی قرار گیرد. ماده ۲۳ قانون مدیریت خدمات کشوری نیز «پسداد و اداره هر گونه مهمانسرا، زائر سرا، مجتمع مسکونی، رفاهی، واحدهای درمانی و آموزشی، فضاهای ورزشی، تفریحی و نظایر آن توسط دستگاه‌های اجرایی را ممنوع کرده است. نخستین قانون در زمینه مدیریت سواحل کشور مربوط به ۲۵ مردادماه ۱۳۴۶ است که به تصویب رسید و در این قانون آمده است: وزارت جهاد کشاورزی برای تعیین حد اراضی مستحدث مکلف شده و حريم دریای خزر، ۶۰ متر از آخرین نقطه مد اعلام‌شده و هیچ‌کسی حتی با داشتن سند مالکیت حق تصرف آن را ندارد. دولت مکلف است بلافاصله پس از تصویب این قانون، اعتبار لازم به‌منظور نقشه‌برداری و نصب علام و تعیین حدود اراضی مستحدث ساحلی شمال را در اختیار وزارت جهاد کشاورزی قرار دهد.

پیامدهای آزادسازی سواحل شمال

از پیامدهای آزادسازی سواحل می‌توان

گروه اجتماعی | مناقصه

در روزهای تاریخ محیط‌زیست کشورمان، دستور آزادسازی سواحل، کورسوی امیدی محسوب می‌شود؛ سواحلی که سال‌ها بلکه دهه‌هاست در دست افراد سودجو قرار دارد و مردم را از دیدن آن محروم کرده است. آن‌هایی که عاشق دریا هستند و مرتباً به سواحل آن سر می‌زنند، تاکنون بارها با پلاکاردهایی همچون «ورود افراد متفرقه اکیدا ممنوع در کنار ساحل مواجه شده‌اند. ساحلی که نعمتی از سوی خداوند است اما افراد سودجو از آن کسب سود می‌کنند! آزادسازی سواحل و اجرای قانون طی یک دهه اخیر از گفتارهای رایج مسؤولان بوده است، گاهی قسمت‌هایی از ساحل آزاد شده اما بی‌توجهی به اجرای قانون از سوی نهادهای دولتی تداوم یافته و هربار تعلل و کم‌تحرکی دستگاه‌ها و نهادهای آزادسازی سواحل را به عبارتی فرسوده تبدیل کرده است.

وعده آزادسازی در دولت‌های مختلف!

کافی است کمی به عقب بازگردیم، به دهه ۸۰ که تازه بحث آزادسازی برای استفاده عموم مردم

لزوم بازگشت مجدد دور کاری در پایتخت با توجه به شیوع پیک ششم کرونا

صدرصد در محل کار خود حضور داشته باشند. اکنون هیچ دستورالعملی برای نحوه حضور کارکنان در مناطق با رنگ‌های مختلف وجود ندارد ولسی براساس مصوبه آبان ۱۳۹۹، نحوه حضور کارکنان این طور تعیین شده بود که در مناطق قرمز در دستگاه‌های با خدمات ضروری کاهش ۵۰ درصدی نیروها انجام وظیفه می‌کنند و البته وقتی هم که پای گله و شکایت و ابراز نارضندی به میان می‌آید، خلق... بی‌نوا در سبیل قرار می‌گیرند و کاسه‌کوزه‌ها آماده می‌شود که در لحظه بحران و صعودی شدن آمار، بر سر مردم همیشه مقصر، شکسته شود!

می‌دهد که در مدت اخیر با توجه به شیوع سریع آمیکرون، ابتدای کار کنان کم نبوده است، ولی هنوز سازمان‌ها دست به دور کاری نزده و حضور کامل، الزامی است. دلیل عدم ورود دستگاه‌ها به دور کاری نیز نبود ابلاغ رسمی از سوی دولت و دستگاه‌های ذی‌ربط است. اما در مهرماه امسال سازمان اداری و استخدامی اعلام کرد که به استناد اعلام ستاد ملی کرونا، بخشنامه دور کاری آبان‌ماه ارسال را لغو کرده است و با توجه به واکنش‌ناایستگ‌ها صورت گرفته، باید کارکنان به طور

رو به افزایش است؛ به طوری که تا (سه‌شنبه ۱۲ بهمن‌ماه) ۴۲ شهر در وضعیت قرمز، ۱۴۲ شهر در وضعیت نارنجی، ۲۳۰ شهر در وضعیت زرد و تنها ۳۴ شهر در وضعیت آبی قرار گرفته‌اند که در این بین تهران با حجم بالای جمعیت و کارکنان در وضعیت قرمز قرار گرفته است. با این حال علیرغم هشدارهای داده شده هنوز محدودیت خاصی به ویژه برای حضور کارکنان جهت کنترل وضعیت موجود اعمال نشده است، این در حالی است که پرس‌وجو از برخی سازمان‌ها نشان

با وجود شروع پیک ششم کرونا و روند افزایشی مناطق قرمز، هنوز ابلاغی به دستگاه‌های اجرایی به ویژه در تهران با تراکم بالای جمعیت و حضور بیشتر کارکنان برای دور کاری صورت نگرفته است و با لغو بخشنامه قبلی، در حال حاضر هیچ دستورالعملی برای نحوه دور کاری و یا حضور کارکنان در تغییر رنگ شهرها در کرونا وجود ندارد. به گزارش ایستنا، اعلام وزارت بهداشت نشان داد که پیک ششم کرونا در ایران آغاز و به دنبال آن تغییر رنگ شهرها به نارنجی و قرمز به سرعت

حرف‌های خودی و بی خودی

پیدا کنید پرتقال فروش را!

تصمیم‌گیری در رابطه با وضعیت محدودیت‌ها و فرآیندها و تعطیلی و بازگشایی و رنگ‌بندی و دیگر رزم-زمین‌های کرونرا می‌بینیم، ناخودآگاه به یاد پیدا کردن پرتقال فروش می‌افتیم!

در خبر است که آموزگاری سؤالی طرح کرد به این مضمون: میوه‌فروشی ۱۵۰ عدد پرتقال خرید به قیمت هر عدد ۲۰۰ ریال و فروخت دنبانیه ۳۰ ریال و ۱۵۰۰ ریال سود برد. لطفاً معلوم کنید... در اینجا آموزگار متوجه شد، خودش جواب را گفته و مجهولی باقی نمانده است که دانش‌آموزان پیدا کنند. بنابراین به جهت حفظ حرمت‌ها! بدون آن که به روی مبارک بیابرد، گفت: حلال پیدا کنید پرتقال فروش را! البته باز در خبر است جناب معلم در ادامه فرمودند، پرتقال فروش چند سال سن دارد!

ابلاغ، اصرار و تأکید می‌کنند!

وزارت بهداشت هم که قربانش برود، همیشه هشدار می‌دهد، همیشه ابراز نگرانی می‌کند، همیشه بر اهمیت رعایت شیوه‌نامه‌ها تأکید می‌کند و در مقام یک پیر دنیا دیده حاذق که کاری جز پند و اندرز و توصیه ندارد، انجام وظیفه می‌کنند و البته وقتی هم که پای گله و شکایت و ابراز نارضندی به میان می‌آید، خلق... بی‌نوا در سبیل قرار می‌گیرند و کاسه‌کوزه‌ها آماده می‌شود که در لحظه بحران و صعودی شدن آمار، بر سر مردم همیشه مقصر، شکسته شود!

از ستاد ملی و وزارت کشور و زیرمجموعه‌های آنها که ظاهرأ مرجع اصلی هستند، اقتدر نظرات کارشناسی متعدد و بعضاً متناقض و متضاد شنیده می‌شود و برای برگزاری جلسات مهم و تصمیم‌های حیاتی، امروز، فردا و این هفته آن هفته می‌کنند که

دید شده است که حوصله خودشان هم سر می‌رود، (بماند که در فقره بازگشایی‌ها تعللی در کار نیست و دستور آکید و شفاف از جانب عزیزان صادر می‌شود، بعد هم که جلسه برگزار و تصمیمات اعلام می‌گردد، آنچنان غامض و مبهم است که تکلیف‌ها معلوم نمی‌شود و با اختیارات به ستادهای استانی و استانداری محول می‌شود ولسی اقتدر پیش شرط گذاشته می‌شود که همان اختیار هم از حیزانتفاع ساقط شده و دست‌ها بسته می‌شود! یعنی این جور برایتان بگویم که پیدا کردن شجره‌نامه پرتقال فروش، از فهمیدن اینکه بالاخره در این کشور چه کسی و یا چه مجموعه‌ای تصمیم‌گیرنده نهایی است، آسان‌تر است، بماند که این ظاهر کار است و به کم و بیش همگان می‌دانند که چون پرده بیفتد نه توانی و نه من!

هوشنگ خان

با خرید اشتراک ویژه در سایت Qanoonnameh.ir

می‌توانید نسخه الکترونیکی این نشریات را با نصف قیمت در اختیار داشته باشید

- ✓ ۱۰-قوانین و مقررات سرمایه‌گذاری و مشارکت عمومی-خصوصی
- ✓ ۹-قوانین و مقررات مناقصه مزایده «ویرایش آخر (دهم)»
- ✓ ۵و۶-قوانین تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت
- ✓ ۸-قوانین و مقررات خرید خدمات مشاوره
- ✓ ۱۳-قوانین و مقررات معاملات بانک‌ها (به زودی)
- ✓ ۱۴-قوانین و مقررات انتشار و دسترسی آزاد به اطلاعات (حق دانستن)
- ✓ ۱۵-قانون بودجه ۱۴۰۰ کل کشور (به همراه ضوابط اجرایی آن)

همچنین نشریات زیر کاملاً رایگان و بدون ثبت نام در دسترس است

- ۳-قانون و مقررات بودجه ۹۷ کل کشور
- ۱-قانون برنامه ششم توسعه
- ۴-قوانین و مقررات حمایت از کالای ایرانی و تولید ملی
- ۷-قانون بودجه ۹۸ کل کشور
- ۱۱-قانون و مقررات بودجه ۹۹ کل کشور

شما به راحتی می‌توانید در این نشریات موضوعات مورد نظر خود را جستجو کنید

فصلنامه مطالعه حقوق

دوره جدید، سال ششم، شماره هجدهم، تابستان ۱۴۰۰

ابطال و بطلان معاملات دولتی چگونه است؟

| دکتر محمدرضا حاکم زاده |

استادیار حقوق بین الملل عمومی، هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد قم، ایران

| محمدرضا سالی |

دانشجوی دکتری حقوق عمومی دانشگاه آزاد اسلامی واحد قم، ایران

۱-۲- خرید و فروش اموال دولتی

۱- آثار مدنی

از لحاظ حقوق خصوصی چنین عمل حقوقی رامی توان در شمار معاملات فضولی محسوب نمود البته اگر از جنبه حقوق عمومی حفظ بیت المال موضوع را بررسی نماییم شاید بتوان گفت که چنین معامله ای به دلیل نداشتن اهلیت متعاملین کلا باطل می باشد نتیجتا در هر دو حالت با استناد به مواد ۱۰۹۰، ۲۱۰ و ۲۴۷ قانون مدنی در صورت عدم تأیید مقامات مجاز قانونی معامله ابطال می گردد.

در صورت ابطال معامله در خصوص روابط اشخاص موضوع معامله با استناد به مواد، ۲۶۱، ۲۶۲ و ۲۶۳ قانون مدنی به این صورت

۱- خریدار نسبت به اصل مال ومنافع زمان تصرف نسبت به دولت ضامن است.

۲- فروشنده غیر مجاز دولتی نسبت به استرداد ثمن خریدار و جبران خسارات وارده به دستگاه دولتی ضامن می باشد.

۳- در خصوص خسارات وارده به خریدار که ناشی از ابطال معامله می باشد باتوجه به اینکه ممنوعیت انتقال اموال دولتی و شرایط خاص واگذاری آن صراحتا توسط قانون گذار بیان گردیده و ادعای چهل توسط خریدار در این مورد مسموع نمی باشد، با استنادبه قاعده اقام نمی تواند ادعای خسارت نماید.

۲- آثار کیفری

قانون گذار برای متخلفین در اجرای قوانین مربوط به فروش اموال دولتی علاوه بر جبران خسارات وارده مسئولیت کیفری نیز در نظر گرفته است.

مطابق تبصره ۷ ماده ۶۹ قانون تنظیم بخشی از روابط دولت «عدم اجرای این قانون توسط هریک از مقامات و کارمندان در حکم تصرف غیر مجاز در اموال دولتی محسوب می شود.» و مجازات چنین جرمی مطابق ماده ۵۹۸ قانون مجازات اسلامی «هر یک از بهادر یا سایر اموال متعلق به هریک از سازمان ها و مؤسسات فوق الذکر یا اشخاصی که بر حسب وظیفه به آنها سپرده شده است را مورد استفاده غیر مجاز قرار دهد بدون آنکه قصد تملک آن ها را به نفع خود یا دیگری داشته باشد متصرف غیر قانونی محسوب و علاوه بر جبران خسارت وارده و پرداخت اجرت المثل به شلاق تا ۷۴ ضربه محکوم می شود و در صورتی که متنفع شده باشد علاوه بر مجازات مذکور به جزای نقدی معادل مبلغ انتفاعی محکوم خواهد شد.» همچنین به موجب ماده ۸۴ قانون مجازات جرایم نیروهای مسلح «هر نظامی که سایر وسایل و اموال و وجوه متعلق به دولت یا در اختیار دولت را که بر حسب وظیفه و به او سپرده شده به مصرف غیر مجاز برساند یا مورد استفاده غیر مجاز قرار دهد یا بدون اجازه و برخلاف مقررات در اختیار دیگری بگذارد و یا آن را به مصارفی برساند که در قانون برای آن اعتباری منظور نشده است و یا در غیر مورد معین یا زائد بر اعتبار مصرف نماید به حبس از شش ماه تا دو سال محکوم می شود.»

۱-۲-۳- مجوزهای فروش اموال دولتی

۱-۲-۳-۱ فروش اموال منقول

اشیائی که نقل آن ها از محلی به محل دیگر ممکن باشد، بدون این که به خود یا محل آن ها خرابی وارد آید. اموال منقول خود به سه دسته تقسیم می شوند:

۱- اموال منقول مصرفی: اموالی هستند که بر اثر استفاده، به صورت جزئی یا کلی از بین می روند.

۲- اموال منقول غیر مصرفی: اموالی هستند که بدون تغییر محسوس و از دست دادن مشخصات اصلی، بتوان به طور مکرر آن ها را مورد استفاده قرار داد.

۳- اموال در حکم مصرفی: اموالی هستند که در ظاهر با اموال غیر مصرفی مشابهت دارند، اما به لحاظ طبیعت و ماهیت یا ارزش محسوس و از دست دادن اعتباری متفاوت هستند. این اموال به صورت حساب برای آن ها به بودج حساب اموال غیر مصرفی ضرورت ندارد.

حساب کلیه اموال مذکور، به اشکال مختلف، نگهداری و مورد کنترل و رسیدگی قرار می گیرند و براساس ماده ۴ آیین نامه اموال دولتی مشمول قوانین مقررات کنترلی می شود و کلیه احکام قانونی در مورد آن ها صادق است.

برای فروش امول منقول اصل بر آن است که با توافق محکوم

له و محکوم علیه محل و زمان فروش تعیین می شود. اصولاً فروش اموال باید از طریق مزایده باشد و برای انجام مزایده مدیر اجرا باید مکانی را برای این امر در نظر بگیرد که با حقوق محکوم علیه و منافع او نزدیکی داشته باشد. البته اگر از طرف دولت یا شهرداری مکانی برای انجام مزایده در نظر گرفته شده باشد مأمور اجرا عمل مزایده را باید در همان مکان انجام دهد. زمان فروش را مدیر اجرا معین و آگهی می کند در تعیین زمان فروش باید طوری برنامهریزی کرد که فاصله بین انتشار آگهی و روز فروش بیش از یک ماه و کمتر از ۱۰ روز نباشد. پس از جری تشریفات مربوط به آگهی فروش عمل فروش با حضور مأمور اجرا و نماینده دادسرا به عمل می آید و صورت مجلس فروش به امضای آن ها خواهد رسید...

ماده ۱۱۱- منظور از اموال منقول مذکور در فصل پنجم این قانون اموال منقول غیر مصرفی است و ترتیب نگهداری حساب نقل و انتقال اموال منقول مصرفی و در حکم مصرفی در آیین نامه موضوع ماده ۱۱۲ این قانون تعیین خواهد گردید.

ماده ۱۱۲ - فروش اموال منقول وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی که اسقاط شده و یا مازاد بر نیاز تشخیص داده شود و مورد نیاز سایر وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی نباشد، با اطلاع قبلی وزارت امور اقتصادی و دارائی و اجازه بالاترین مقام دستگاه اجرایی ذیربط با رعایت مقررات مربوط به معاملات دولتی مجاز می باشد. وجوه حاصل از فروش این قبیل اموال باید به حساب درآمد عمومی واریز شود.

۱-۲-۳- فروش اموال غیر منقول اموالی هستند که نمی توان آن ها را از محلی به محل دیگر نقل کرد، اعم از این که استقرار آن ها ذاتی یا بواسطه عمل انسان باشد، به نحوی که انتقال آن ها موجب خرابی یا نقص خود مال یا محل آن شود.

کلیه مقرراتی که به نحوه فروش اموال منقول حاکم است در خصوص فروش اموال غیر منقول نیز مصداق دارد اما در مورد فروش اموال غیر منقول باید به نکات زیر توجه کرد.

هر گاه ملک توقیف شده مشاع باشد فقط سهم محکوم علیه به فروش می رسد مگر اینکه سایر شرکا فروش تمام ملک را بخواهند. دادگاهی که اجرا توسط آن صورت می گیرد با مسلم شدن صحت جریان مزایده برای او دستور صدور سند انتقال را به نام خریدار می دهد و این دستور قطعی است.

در مواردی که ملک خریدار نداشته باشد محکومه می تواند آن را در مقابل طلب خود قبول کند البته در این حالت مالک می تواند ظرف دو ماه از تاریخ انجام مزایده نسبت به پرداخت کلیه بدهی ها و هزینه های اجرایی اقدام کند و مانع انتقال ملک به محکوم له شود.

چنان چه مالک پس از انجام مزایده حاضر به انتقال سند به نام خریدار نشود نماینده داد گاه سند انتقال را در دفتر خانه اسناد رسمی به نام خریدار امضا می کند.

ماده ۱۱۴ - کلیه اموال غیر منقول وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی متعلق به دولت است و حراست آن ها با وزارتخانه و یا مؤسسه دولتی است که مال را در اختیار دارد. وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی می توانند با تصویب هیأت وزیران حق استفاده از اموال مزبور را که در اختیار دارند به یکدیگر واگذار کنند.

ماده ۱۱۵ - فروش اموال غیر منقول وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی که مازاد بر نیاز تشخیص داده شود به استثناء اموال غیر منقول مشروحه زیر:

۱- اموال غیر منقولی که از نفایس ملی باشد

۲- تأسیسات و استحکامات نظامی و کارخانجات اسلحه و مهمات سازی

۳- آثار و بناهای تاریخی

۴- اموال غیر منقول که در رابطه با مصالح و منافع ملی در تصرف دولت باشند که فروش آن ها ممنوع می باشد بنا به پیشنهاد وزیر مربوط با تصویب هیأت وزیران و با رعایت سایر مقررات مربوط مجاز می باشد وجوه حاصل از فروش این قبیل اموال باید به حساب درآمد عمومی کشور واریز شود.

۲- قانون اجازه فروش اموال دولتی

در پرونده های متعددی مسؤولین و مدیران وزارتخانه ها، سازمان ها و نهادهای دولتی بدون طی مراحل و کسب مجوزهای قانونی لازم و یا اتکا به اختیارات مدیریتی شخصی خود وغالب بدون اطلاع از ممنوعیت این عمل اقدام به فروش اموال دولتی نموده اند و از سویی دیگر از آنجا که بسیاری از اشخاص حقیقی در جامعه از وجود قوانین و مقررات خاص مرتبط با اموال دولتی اطلاعی ندارند غالباً بدون توجه به آثار حقوقی این معامله اقدام به خرید اموال دولتی با انعقاد قرارداد عادی با مدیر مجموعه به عنوان یک شخصیت حقوقی مستقل می نمایند. با توجه به آثار حقوقی فراوانی که چنین عمل حقوقی برای فروشنده و خریدار و سازمان دولتی در بردارد لازم است پس از بیان مناهج و مبانی مقررات معاملات دولتی آثار چنین معامله ای مورد تحلیل و بررسی قرار گیرد.

مبانی و مقررات فروش اموال دولتی

در خصوص ضوابط وشرایط معاملات دولتی باتوجه به حساسیت و اهمیت حفاظت و حراست از بیت المال در شرع مقدس اسلام و در قوانین موضوعه به کرار مورد اشاره قانون گذار قرار گرفته که اهم این قوانین بیان می گردد.

الف- قانون محاسبات عمومی مصوب ۱۳۶۶/۶/۱ این قانون به عنوان مبنا و منشور ضوابط اموال دولتی شناخته می شود و مبنای دیگر مصوبات مرتب با این مبحث نیز قانون محاسبات عمومی می باشد.

قانون گذار در فصل پنجم این قانون درمواد ۱۰۶ تا ۱۲۲ با اموال دولتی پرداخته است و پس از برشمردن شرایطی که برای جابه جایی اموال دولتی درداخل سازمان های دولتی لازم است درماده ۱۱۲ به فروش اموال منقول اشاره داشته و بیان می دارد: «فروش اموال منقول وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی که اسقاط شده و یا مازاد بر نیاز تشخیص داده می شود و مورد نیاز سایر وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی نباشد، با اطلاع قبلی وزارت امور اقتصادی و دارایی و اجازه بالاترین مقام دستگاه اجرایی ذیربط با رعایت مقررات مربوط به معاملات دولتی مجاز می باشد. وجوه حاصل از فروش این قبیل اموال باید به حساب درآمد عمومی واریز شود.

تبصره - اموال منقولی که فروش آن ها به موجب قانون ممنوع می باشد، از شمول این ماده مستثنی می باشد.»

در ادامه قانون گذار به بحث فروش اموال غیر منقول دولتی پرداخته و ضوابطی را در این خصوص تعیین نموده است که اهم آن پیشنهاد وزیر مربوطه و تصویب هیأت وزیران و رعایت مقررات مربوط به فروش اموال دولتی می باشد.

ماده ۱۱۵ - «فروش اموال غیر منقول وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی که مازاد بر نیاز تشخیص داده می شود به استثناء اموال غیر منقول مشروحه زیر:

۱- اموال غیر منقولی که از نفایس ملی باشد.

۲- تأسیسات و استحکامات نظامی و کارخانجات اسلحه و مهمات سازی.

۳- آثار و بناهای تاریخی.

۴- اموال غیر منقول که در رابطه با مصالح و منافع ملی در تصرف دولت باشند که فروش آن ها ممنوع می باشد بنا به پیشنهاد وزیر مربوط با تصویب هیأت وزیران و با رعایت سایر مقررات مربوط مجاز می باشد وجوه حاصل از فروش این قبیل اموال باید به حساب درآمد عمومی کشور واریز شود.

تبصره ۱- در مورد مؤسسات دولتی که زیر نظر هیچ یک از وزارتخانه ها نیستند و به طور مستقل اداره می شوند پیشنهاد فروش اموال غیر منقول مربوط در اجرای این ماده از طرف بالاترین مقام اجرایی مؤسسات مذکور به عمل خواهد آمد.

تبصره ۲ - فروش اموال غیر منقول شرکت های دولتی به جز اموال غیر منقول مستثنی شده در این ماده با تصویب مجمع عمومی آن ها مجاز می باشد.»
در مواد بعدی این فصل نیز ضوابط انتقال اموال از سازمانی به سازمان دولتی دیگر بیان گردیده البته در ماده ۱۲۱ اموال شورای نگهبان و مجلس شورای اسلامی را از این مقررات مستثنی نموده است. آیین نامه اجرایی فصل پنجم در مورخه ۱۳۷۳/۱۲/۲۸ به تصویب هیأت وزیران رسید و با عنوان آیین نامه اموال دولتی اجرایی گردیده است.

ب- قانون وصول برخی از درآمدهای دولت مصوب ۱۳۷۳/۱۲/۲۸ درماده ۵ قانون وصول برخی از درآمدهای دولت شرایطی را برای فروش اموال غیر منقول توسط دستگاه های دولتی به شرح ذیل بیان داشته است.

ماده ۵- اجازه داده می شود

الف - وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی، ساختمان های قدیمی و غیر قابل استفاده خود را فروش ساده و وجوه حاصل را به درآمد عمومی کشور واریز نمایند. با رعایت مقررات به معادل صددرصد بودجه واریزی فوق از اعتباری که به همین منظور در قانون بودجه هر سال منظور حسب مورد در اختیار وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی مربوط قرار خواهد گرفت تا جهت احداث ساختمان های مناسب برای ادارات خود هزینه نمایند.

ب- وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی اراضی و مستغلات خود را که از لحاظ محل استقرار پایه دلائل دیگر برای بهره برداری مناسب نمی باشند باکسب مجوز از هیات وزیران و رعایت مقررات مربوط به فروش رسانده و...

ج - وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران مکلف است پس از اخذ مجوز از مقام معظم فرماندهی کل قوا نسبت به فروش عرصه و اعیان یادگان ها و سایر اماکن که در تملک یا تصرف قانونی آن ها بوده و قرار گرفتن در محدوده خدمات شهری از طریق مزایده اقدام نماید.»
با تطبیق این قانون باقانون دیوان محاسبات عمومی مشخص می گردد که در این قانون وزارت دفاع از دیگر ادارات دولتی

استثنانشده و راهکار دیگری که همان کسب مجوز از مقام معظم فرماندهی کل قوا می باشد نسبت به فروش اماکن در تملک نیروهای مسلح و از طریق مزایده پیش بینی گردیده است.

ج- آیین نامه معاملات دولتی مصوب ۱۳۴۳/۲/۱ مجلس شورای ملی

این آیین نامه که یکی ازمنابع پایه واصلی در کلیه معاملات دولتی به شمار می رود درفصل پنجم در مواد ۲۲ تا ۲۷ که مربوط به مزایده می باشد شیوه های فروش اموال دولتی را مشخص نموده است. درماده ۲۵ بیان می دارد:

ماده ۲۵ - «فروش و اجاره دادن املاک و مستغلات و قنوت دولتی به هر مبلغ که باشد با انتشار آگهی مزایده و رعایت تشریفات که در این آیین نامه پیش بینی شده انجام می شود مگر آن که قوانین خاصی برای این گونه معاملات مقرر شده باشد.»

د- قانون تنظیم بخشی از روابط مالی دولت مصوب ۱۳۸۰

در این قانون نیز ضوابطی را جهت نحوه انتقال اموال دولتی بیان نموده است که مهم ترین آن ماده ۸۹ می باشد که مطابق آن:

ماده ۸۹ - «به وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی اجازه داده می شود پروژه های تملک دارائیهای سرمایه ای نیمه تمام و خاتمه یافته غیر مورد نیاز و مصالح و تجهیزات مازاد طرح های خاتمه یافته را پس از تأیید سازمان مدیریت ست و از طریق مزایده به طور نقد برنامهریزی کشور و با رعایت مقررات مربوط، با اقبساط طبق قوانین و مقررات مربوط به فروش رسانده و وجوه حاصل را به درآمد عمومی نزد خزانه داری کل واریز نمایند. این حکم شامل شرکت های دولتی، مؤسسات و نهادهای عمومی غیر دولتی نیز می شود.» در کنار این قوانین معمولاً هریک از سازمان های دولتی نیز دستورالعمل هایی در خصوص واگذاری اموال مازاد بر نیاز تنظیم می نمایند که در سیه پاسداران مقرراتی با عنوان نظام جامع ساماندهی املاک و اراضی سیه مورخه ۱۳۸۲/۴/۲۶ تنظیم گردیده که در بند ۳ این نظام نامه، خرید و فروش املاک را مختصراً و به طور متمرکز بر سر عهده اداره مهندسی ستاد مشترک سپاه قرار داده است.

در این آیین نامه، اجازه داده شده تا این داری های از طریق اجاره بلندمدت، انتشار سکوک اجاره، رهن و وثیقه به فروش برسند، یا دستگاه های دولتی آن ها را مولدسازی کنند. این دستور تازه دولت در اجرای قانون بودجه سال جاری صادر شده، در لایحه بودجه سال آینده هم قرار شده تا ۵۰ هزار میلیارد تومان از املاک و اموال مازاد در اختیار دستگاه های اجرایی، وزارتخانه ها و سازمان های وابسته به دولت واگذار شود. سیاست اصلی دولت در این مورد، واگذاری و فروش های جایگزینی در بودجه سالانه دولت ایران پس از اعمال تحریم ها و کاهش محسوس سطح درآمدهای ارزی ناشی از فروش نفت خام است؛ اما اصلی ترین چالش اینجاست که آیا زمینه برای واگذاری و فروش این دارایی ها فراهم است و مهم تر اینکه کیفیت منابع ربالی احتمالی ناشی از این اقدام تا چه اندازه می تواند دارای کیفیت و پایداری درآمدهای ارزی نفتی باشد؟ به نظر می رسد دولت مصمم است تا گروه و چالش نخست یعنی امکان واگذاری و فروش بخش اندکی از این دارایی های اضافه خود را از طریق مکانیسم بازار سرمایه، از جمله با استفاده از ابزارهای تعریف شده نظیر اجاره بلندمدت، انتشار سکوک اجاره و نظایر آن را بر طرف سازد و بخش قابل توجهی، معادل ۴۰ هزار میلیارد تومان را، از طریق مزایده و با تشخیص و تصمیم وزارت اقتصاد به فروش برساند. برای صدور با اصلاح سند رسمی جنگار تکبرگی، پرداخت عوارض آیین نامه جدید مصوب دولت به وزارت اقتصاد اجازه میدهد از طریق واحدهای ستادی و استانی خود اموال غیر منقول مازاد در اختیار دستگاه های اجرایی را با هماهنگی دستگاه مربوط به صورت کلی یا جزئی از طریق اجاره بلندمدت، انتشار سکوک اجاره، ترهین و توثیق، مولدسازی کرده یا به فروش برساند و دستگاه های اجرایی مکلفند فهرست و مشخصات اموال غیر منقول مازاد در اختیار خود را پس از ثبت اطلاعات آن در سامانه جامع اطلاعات اموال غیر منقول دستگاه های اجرایی موسوم به سادا به وزارت اقتصاد اعلام کنند. همچنین اگر وزارت اقتصاد راسا اموال غیر منقول در اختیار دستگاه های اجرایی از شناسایی کند، می تواند درباره آن ها تصمیم بگیرد و مخالفت دستگاه های اجرایی در این رابطه قابل قبول نخواهد بود. برآوردها نشان می دهد که اجرای این مصوبه به ۸ میلیارد تومان اعتبار نیاز دارد و به همین منظور سازمان برنامه و بودجه موظف شده این بودجه را برای هزینه های نظیر تثبیت مالکیت، تهیه نقشه رقومی یکپارچه و مولدسازی کالای ملال، قابل تملک بودن آن است؛ به عبارتی اشخاص می توانند اموال را از طریق قانونی تملک کنند و پس از تملک مطابق ماده ۲۰ ق.م، مالک حق هر گونه تصرفی را دارد، در مقابل مالکیت اشخاص حقیقی، دولت ها نیز می توانند به اعتبار شخصیت مستقل و حقوقی خویش به تملک اموال اقدام کنند و این تملک اصولاً دارای همان آثار ای است که اموال تحت مالکیت اشخاص حقیقی دارند. در مقابل دو تعبیر اموال خصوصی و اموال

